

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2014 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Roman Sądej (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Dorota Rysińska

SSN Dariusz Świecki

w sprawie **A. P.**

skazanego z art. 279 § 1 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 27 sierpnia 2014 r.,

wniosku obrońcy skazanego o wznowienie postępowania,

prawomocnie zakończony wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 9 września 2010 r., zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego w G. z dnia 22 kwietnia 2010 r.,

na podstawie art. 544 § 3 k.p.k. oraz art. 639 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić wniosek;**
- 2. obciążyć wnioskodawcę kosztami procesu za postępowanie wznowieniowe.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 9 września 2010 r., zmieniającym wyrok Sądu Okręgowego z dnia 22 kwietnia 2010r., A. P. skazany został za: czyn z art. 258 § 1 k.k.; ciąg przestępstw z art. 291 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 64

§ 1 k.k.; ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. – na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności.

Obrońca skazanego złożył wniosek o wznowienie postępowania, powołując jako jego podstawę prawną przepisy art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. w zw. z art. 4 Protokołu nr 7 do Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wnioskiem wyroku i „ponowne rozpoznanie sprawy”. W uzasadnieniu wniosku skarżący stwierdził, że A. P. już przed wydaniem wyroku przez Sąd pierwszej instancji w przedmiotowym postępowaniu karnym, został skazany za te same czyny wyrokiem sądu niemieckiego.

W pisemnym stanowisku będącym odpowiedzią na wniosek, prokurator Prokuratury Generalnej wniósł o pozostawienie go bez rozpoznania oraz o stwierdzenie braku podstaw do wznowienia postępowania z urzędu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek należało uznać za niezasadny i to w stopniu oczywistym.

Zgodnie z art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k., postępowanie zakończone prawomocnym orzeczeniem wznowia się, jeżeli po wydaniu orzeczenia ujawnią się nowe fakty lub dowody nieznanne przedtem sądowi, wskazujące na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze.

W pierwszym rzędzie stwierdzić trzeba, że błędne było powołanie przez obrońcę wyroku Sądu Krajowego w U. z dnia 10 listopada 2008r., sygn. [...], jako „faktu lub dowodu” wskazującego na to, że skazany nie popełnił czynu albo czyn jego nie stanowił przestępstwa lub nie podlegał karze. Przecież skazanie przez Sąd niemiecki w żadnym razie nie wskazywało na niewinność A. P., na to, że przypisane mu czyny nie stanowiły przestępstwa, ani też na to, iż skazany nie podlegał karze, jak wymaga tego dyspozycja art. 540 § 1 pkt 2 lit. a k.p.k. Akcentowane przez obrońcę „niepodleganie karze” to maturalnoprawna ujemna przesłanka procesowa, określona w art. 17 § pkt 4 k.p.k., związana z określonymi instytucjami prawa karnego (np. czynny żal – art. 15 § 1 k.k. czy przewidziany w art. 25 § 3 k.k. kontratyp obrony koniecznej i wiele innych). Nie można tej przesłanki utożsamiać z inną ujemną przesłanką procesową – powagą rzeczy osądzonej, jak uczynił to skarżący.

Co więcej, obrońca całkowicie zignorował również drugi z warunków *sine qua non* przewidziany w art. 540 § 1 pkt 1 lit. a k.p.k. Z treści tego przepisu wprost wynika, że „nowe fakty lub dowody” będące podstawą wznowienia muszą zostać ujawnione już po prawomocnym zakończeniu sprawy. Istotą wznowienia postępowania *propter nova* jest bowiem zapobieganie sytuacjom funkcjonowania w obrocie prawnym prawomocnego wyroku skazującego, kiedy już po zakończeniu postępowania karnego ujawnią się nowe fakty lub dowody wskazujące na niesłuszność skazania. W przypadku, gdy o okolicznościach tych sąd w chwili orzekania miał wiedzę, wzruszenie wyroku w tym trybie byłoby jedynie ponawianiem kontroli odwoławczej.

Przenosząc powyższe uwagi na grunt tej sprawy należy wskazać, że w żadnej mierze nie można zgodzić się z obrońcą, iż wyrok Sądu Krajowego w U. z dnia 10 listopada 2008r. stanowi „nowy dowód” w sprawie, nieznaną wcześniej Sądowi orzekającym w postępowaniu głównym. W pełni zasadnie prokurator wskazał w swym stanowisku, że nie tylko wskazywany przez obrońcę wyrok, ale również jeszcze jedno niemieckie orzeczenie dotyczące skazanego (wyrok Sądu Krajowego w U. z dnia 13 października 2006r.), znane były nie tylko Sądowi obu instancji, ale również prokuratorowi prowadzącemu postępowanie przygotowawcze. W aktach sprawy znajdują się odpisy obydwu wyroków wraz z uzasadnieniami (k. 1124-1135, tłumaczenie k. 1141-1150, k. 1241-1256, tłumaczenie k. 1222-1240). Dokumentacja zgromadzona w aktach sprawy wykazuje, że prokurator sporządzając akt oskarżenia w niniejszej sprawie miał na uwadze wyroki sądów niemieckich (zob. postanowienie o wyłączeniu materiałów do odrębnego postępowania k. 1378-1385, postanowienie o umorzeniu postępowania k. 1444-1452). Na rozprawie głównej w dniu 15 kwietnia 2010r. odpisy tych wyroków zaliczone zostały do materiału stanowiącego podstawę dowodową orzekania (k. 1453). Ponadto A. P. w swoich wyjaśnieniach wprost do tych skazań się odwoływał (k. 1441). Twierdzenie zatem obrońcy, jakoby wyrok sądu niemieckiego stanowił w sprawie nową okoliczność, należało uznać za całkowicie bezzasadne. W sprawie nie wystąpiły więc podstawy mogące skutkować wznowieniem postępowania w oparciu o przesłankę *propter nova*.

Prokurator w swojej pisemnej odpowiedzi wniósł o pozostawienie wniosku o wznowienie postępowania bez rozpoznania oraz stwierdzenie braku podstaw do wznowienia postępowania z urzędu. U podstaw takiego stanowiska legło przekonanie, że w istocie sporządzając wniosek o wznowienie obrońca nie tyle wskazał na wystąpienie podstawy przewidzianej w art. 540 § 1 pkt 1 lit. a k.p.k., ale sygnalizował wystąpienie bezwzględnej podstawy odwoławczej, przewidzianej w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k., w postaci stanu *res iudicata*, na podstawie której możliwe jest wznowienie postępowania wyłącznie z urzędu (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 24 maja 2005r., I KZP 5/05, OSNKW 2005, z. 6, poz. 48). Sąd Najwyższy w uznał jednak, że brak jest podstaw do tak daleko idącego odczytywania znaczenia czynności procesowej podjętej wszak przez podmiot profesjonalny w oparciu o art. 118 § 1 k.p.k. Wobec jasnego i stanowczego wskazania przez obrońcę podstawy swoich żądań, nie sposób było uznać, że wniosek ten stanowił wyłącznie przewidzianą w art. 9 § 2 k.p.k. sygnalizację zaistnienia bezwzględnej przyczyny odwoławczej. Wniosek obrońcy o wznowienie postępowania podlegał więc rozpoznaniu w takiej postaci, jak został wniesiony. Tyle, że był on całkowicie bezzasadny.

Konstatacja ta, rzecz jasna, nie zwalniała Sądu Najwyższego od konieczności zbadania z urzędu, czy w sprawie istotnie nie wstąpiła bezwzględna podstawa odwoławcza przewidziana w art. 439 § 1 pkt 8 k.p.k. W tym zakresie jednak w pełni zasadnie prokurator Prokuratury Generalnej wykazał, że stan powagi rzeczy osądzonej w związku ze skazaniem przez sąd niemiecki nie wystąpił, aczkolwiek, abstrahując od tej sprawy, po przystąpieniu Polski do struktur Unii Europejskiej sytuacja taka teoretycznie jest możliwa (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2006r., sygn. akt IV KO 22/05, OSNKW 2006, z. 7-8, poz. 75). Niemniej jednak w tej sprawie nie ulega wątpliwości, że - wbrew twierdzeniom autora wniosku - przypadek *res iudicata* nie zaistniał. Wykazuje to zestawienie czynów, za które A. P. skazany został wyrokami sądów niemieckich z tymi z przedmiotowego postępowania. Porównanie bowiem opisów czynów przypisanych w wyroku zaskarżonym wnioskiem, z czynami objętymi wyrokami Sądu Krajowego w U., ich okoliczności podmiotowych i przedmiotowych (choćby konkretne samochody stanowiące przedmiot przestępstwa), prowadzi do

jednoznacznego wniosku, że skazania dotyczą zupełnie różnych zdarzeń. W konsekwencji i przez taki pryzmat oceniana argumentacja obrońcy A. P. nie dawała żadnych podstaw do wznowienia postępowania.

Mając na względzie powyższą argumentację, Sąd Najwyższy orzekł jak w dyspozytywnej części postanowienia.

Skazanego A. P., na podstawie art. 639 k.p.k., obciążono kosztami postępowania wznowieniowego.